

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 025206 21 Увп
Бања Лука, 7.4.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхиње Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Тамаре Кочић, у управном спору по тужби С.И. из Б. заступаног по пуномоћнику Б.П. адвокату из Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 14.6.2019. године Министарства (у даљем тексту: тужени), у предмету принудне наплате неизмирених пореских обавеза, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 025206 19 У од 18.11.2020. године, у нејавној сједници одржаној дана 7.4.2022. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 025206 19 У од 18.11.2020. године се преиначава, тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужени се обавезује да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 1.875 КМ у року од 30 дана од пријема ове пресуде, а у преосталом дијелу се тај захтјев одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта туженог, којим је у тачки 1. диспозитива одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Пореске управе - Подручни центар Б. (у даљем тексту: Подручни центар Б.) број ... од 4.4.2019. године, а тачком 2. диспозитива одбијен захтјев тужиоца за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 825 КМ. Тим првостепеним рјешењем је одређена принудна наплата неизмирених обавеза по основу извршног пореског рачуна број ... од 10.4.2017. године, извршењем на новчаним средствима – готовини тужиоца као дужника, уз обрачун камате и трошкова поступка, у укупном износу од 67,21 КМ, који се односи на главни дуг од 54,93 КМ, затезну камату од 9,08 КМ и трошкове поступка од 3,20 КМ. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиоца да му тужени надокнади трошкове поступка у износу од 875 КМ.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је оспорени акт правилан, јер из уплатнице коју је тужилац доставио уз жалбу, произлази да је он као порески обвезник, задужен пореским рачуном од 10.4.2017. године под својим ЈМБ као грађанин, а уплату је извршио под другим бројем пореског обвезника, наводећи свој ЈИБ као адвоката, што значи да је извршио уплату супротно налогу датом у извршном акту. Сходно томе је одређена принудна наплата неизмирених обавеза, па тако да је правилно упућен да поднесе захтјев да се изврши прекњижавање евентуално преплаћених обавеза са ЈИБ наведеног на уплатници, на ЈМБ ради уредног евидентирања уплате. Стога су без основа

наводи тужиоца да су првостепени и другостепени управни акт донесени у супротности са чланом 8. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 у даљем тексту: ЗОУП), Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, као и Уставом БиХ, па тако да сама чињеница да је тужилац искључиви власник непокретности за коју је обавезан да плаћа порез, не ослобађа га од обавезе да ту уплату изврши на начин како је то пореским рачуном предвиђено, а при чему и није наступила застара наплате тих потраживања јер је поступак започет двије године након настале обавезе, што није рок застаре у пореским поступцима.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање (у даљем тексту: захтјев) тужилац оспорава законитост побијане пресуде, из основа садржаних у члану 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) што се односи на повреду закона, другог прописа или општег акта и повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је пресуда донесена у супротности са важећим законским и подзаконским прописима, прије свега Законом о буџетском систему Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 36/03, 14/04, 67/05, 34/06, 128/06, 117/07, 126/08, 92/09), Законом о трезору („Сл. гласник Републике Српске“ број 16/05 и 92/09) и Правилником о начину враћања и прекњижавања више или погрешно уплаћених јавних прихода („Сл. гласник Републике Српске“ број 18/08 и 111/11, у даљем тексту: Правилник), којим правилником је у смислу члана 2. став 3. прописано да ако Пореска управа утврди да је порески обвезник преплатио или погрешно платио одређену обавезу, а да има доспјелих а неизмирених других обавеза, дужна је да без захтјева пореског обвезника из износа преплате аутоматски измири његове друге доспјеле обавезе. При томе је чланом 5. став 1. Правилника прописано да ће се то извршити на основу извршног рјешења Пореске управе о враћању средстава, са јединственог рачуна трезора на жиро - рачун правног лица, односно предузетника или на рачун физичког лица које је извршило већу или погрешну уплату јавних прихода, а ставом 2. тог члана је прописан начин на који се врши враћање тих средстава. Због тога сматра да у конкретном случају материјално право није правилно примијењено јер се суд уопште није позвао на пропис који регулише ту правну ситуацију, конкретно Правилник, сходно чему је побијана пресуда незаконита, јер је Правилником прописано да сама Пореска управа по службеној дужности треба да изврши прекњижавања, а без постојања обавезе уплатиоца да поднесе било какав захтјев. Додаје да како је чланом 194. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 у даљем тексту: ЗОУП) предвиђено шта садржи образложење рјешења у управном поступку. Како је у оспореном акту образложење непрецизно и недовољно разложно, тиме су учињене и повреде правила поступка, а такође су учињене повреде правила поступка тиме што је повријеђено начело заштите права странака и заштите јавног интереса из члана 9. тог закона, који предвиђа да су при вођењу поступка и рјешавању у управним стварима органи дужни да странкама омогуће да што лакше заштите и остваре своја права, те да кад овлаштено службено лице сазна или оцијени да странка или учесник у поступку има основа за остварење неког права, упозориће их на то, с тим да ако се странкама и налажу какве обавезе према њима ће се примјењивати оне мјере предвиђене прописима које су за њих повољније, ако се таквим мјерама постиже циљ закона.

Тужени у одговору на захтјев понавља разлоге оспореног акта, истичући да је побијана пресуда правилна и на закону заснована, те предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор туженог, побијану пресуду и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је тужилац, пореским рачуном од 10.4.2017. године обавезан да плати порез на непокретности за 2017. годину у износу од 109,86 КМ (у двије рате од по 54,93 КМ, са доспијећем прве рате 30. јуна а друге 30. септембра), у којем пореском рачуну је наведен његов ЈМБ ... Како је констатовано да тужилац није платио тај рачун, Подручни центар Б. је донио рјешење о принудној наплати тог пореза, на име главног дуга са каматом од дана доспијећа обавезе до 4.4.2019. године, у укупном износу од 67,21 КМ (који се односи на главни дуг од 54,93 КМ, затезну камату од 9,08 КМ и трошкове поступка од 3,20 КМ). У жалби на то рјешење тужилац је навео да је поменути порез у износу од 109,86 КМ платио, достављајући уплатницу од 16.6.2017. године у којој је у рубрици „сврха дознаке“ наведено да се плаћа порез на непокретности за 2017. годину и уписан његов ЈМБ ..., док је у другом дијелу уплатнице као број пореског обвезника уписан број ..., а коју жалбу је тужени оспореним актом одбио са образложењем да је уплата извршена супротно датом налогу у извршном акту, јер је као број пореског обвезника наведен ЈИБ тужиоца као адвоката, иако је пореским рачуном за 2017. годину био задужен као грађанин са припадајућим ЈМБ. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда није правилна а самим тим ни законита.

Наиме, без обзира што се тужилац није позвао на важећи Закон о буџетском систему Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14 и 15/16) којим је стављен ван снаге ранији Закон о буџетском систему Републике Српске („Сл. гласник Републике Српске“ број 96/03 - 92/09) на који се тужилац у предметном захтјеву позвао, правилно је указао на одредбе Правилника, који је донесен на бази тог ранијег закона али који је и даље на снази у смислу члана 66. поменутог важећег Закона о буџетском систему Републике Српске којим је прописано да до доношења подзаконских аката прописаних тим законом, примјењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу тог закона, ако нису у супротности са одредбама тог закона.

Чланом 2. став 1. Правилника је прописано да враћање и прекњижавање више уплаћених или погрешно уплаћених јавних прихода врши на основу извршног рјешења Пореске управе или на основу извршних рјешења других органа када је посебним законом прописана надлежност тих органа за доношење рјешења и надлежност Пореске управе за њихово извршење, а ставом 3. тог члана је прописано да ако Пореска управа утврди да је порески обвезник преплатио или порешно платио одређену обавезу, а да има доспјелих а неизмирених других обавеза, дужна је да без захтјева пореског обвезника из износа преплате аутоматски измири његове друге доспјеле обавезе, с тим да је ставом 4. тог члана прописано да је Пореска управа дужна да пореском обвезнику достави обавјештење о таквом аутоматском измирењу његових доспјелих обавеза.

Сходно наведеним одредбама, а како је тужилац поменутом уплатницом од 19.6.2017. године доказао да је измирио своју обавезу по пореском рачуну за порез на непокретности за 2017. годину, произилази да је Пореска управа била дужна да у смислу наведених одредаба Правилника изврши прекњижавање погрешне уплате, и то без захтјева тужиоца као пореског обвезника, имајући у виду да је то на тој уплатници и наведено да се плаћа управо тај порез на непокретности за 2017. годину, у вези са чим је тужилац у рубрици „сврха уплате“ и навео свој ЈМБ ..., иако је у рубрици пореског обвезника уписао свој ЈИБ .. као адвоката.

У вези са наведеним се тужилац такође основано позива да је оспореним актом повријеђено начело заштите права странака и заштите јавног интереса из члана 6. ЗОУП-

а, којим је прописано да су при вођењу поступка и рјешавању у управним стварима органи дужни да странкама омогуће да што лакше заштите и остваре своја права, водећи при томе рачуна да остваривање њихових права не буде на штету права других лица нити у супротности са јавним интересом, а што је у конкретном случају неспорно изостало.

С обзиром на изнесено, по оцјени овог суда остварени су разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, па се на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона захтјев тужиоца уважава, побијана пресуда преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт туженог поништава, јер су остварени разлози из одредбе члана 10. тачка 2. и 4. ЗУС-а за поништавање оспореног акта.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредбама члана 49. и 49а. став 1. ЗУС-а којима је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, те члану 397. Закона о парничном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, у даљем тексту: ЗПП) који се сходно члану 48. ЗУС-а примјењује на питања која нису регулисана ЗУС-ом, а којим чланом ЗПП-а је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка, као и члану 387. истог закона којим је регулисано да ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, трошкови ће се одмјерити по тој тарифи.

Висина трошкова, које је тужени дужан исплатити тужиоцу којег је заступао адвокат, одређена је сходно Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник Републике Српске“ број 68/05 - у даљем тексту: Тарифа), којом је у Тарифном броју 3. прописано да за састављање поднеска (тужбе) у управном спору у непроцјењивим предметима, висина награде износи 300 бодова (а не 350 бодова како је то у тужби наведено), с тим да вриједност бода у смислу члана 14. Тарифе износи 2 КМ, што износи 600 КМ, па тако да адвокату у смислу члана 12. Тарифе припада паушална награда у износу 25% од износа награде одређене Тарифом, за споредне радње у поступку (прикупљање информација, предаја поднесака суду и пошти и сличне радње), која паушална награда износи 150 КМ. Сходно томе трошкови управног спора по основу састава тужбе износе 750 КМ, а не како је то тужбом затражено 875 КМ, па тако да су тужиоцу по том основу и признати трошкови у износу од 750 КМ, а у преосталом дијелу у износу од 125 КМ је тај захтјев одбијен.

Такође, како је Тарифним бројем 3. прописано да за састављање правног лијека у непроцјењивим стварима у управном спору, висина награде износи у висини награде из става 1. тог тарифног броја (300 бодова) увећана за 50%, тако да износи 450 бодова, то је за састав предметног захтјева, према вриједност бода од 2 КМ, утврђен износ од 900 КМ, па на име паушалне награде од 25% износ од 225 КМ, што укупно по основу састава захтјева износи 1.125 КМ, па тако да су тужиоцу и признати ти трошкови по основу предметног захтјева, колико је захтјевом и затражено.

Према томе, тужени је обавезан да наведене трошкове управног спора (750 КМ) и састављања предметног захтјева (1.125 КМ), у укупном износу од 1.875 КМ, колико је укупно и затражено предметним захтјевом, надокнади тужиоцу, у року од 30 дана од пријема ове пресуде.

С друге стране, осим што тужиоцу није признат поменути износ од 125 КМ по основу разлике затраженог износа за састав тужбе у односу на признати износ, тужиоцу нису признати ни трошкови судске таксе на предметни захтјев, које је такође затражио а износе 200 КМ, али за које нема доказа да их је и платио, па тако да и нема основа да

му се признају ти трошкови, сходно чему је његов захтјев за накнаду трошкова у укупном износу од 325 КМ одбијен.

Записничар
Тамара Кочић

Предсједник вијећа
Страхиња Турковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић